

A low-angle, perspective view of a complex metal lattice tower for a power line, looking up towards the sky. The tower's structure is composed of numerous interconnected beams forming a series of diamond and rectangular shapes that recede into the distance.

**EGY SIKERES PIACNYITÁS
TÖRTÉNETE?
LIBERALIZÁCIÓ A MAGYAR
VILLAMOSENERGIA-SZEKTORBAN**

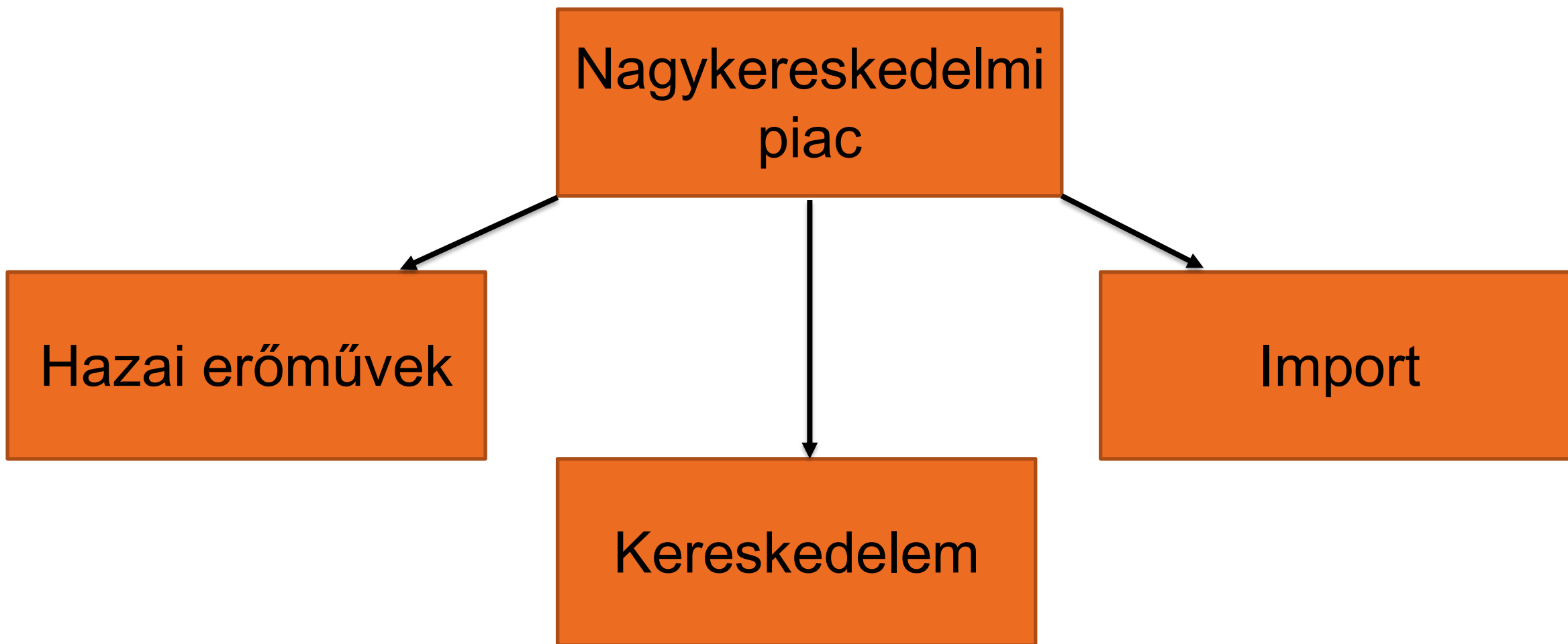
**Kácsor Enikő, Kerekes Lajos, Mezősi
András**

REKK

*REKK-15: Az elmúlt és a következő 15
év az energia- és víziközmű
ágazatokban*

2019. november 28. Budapest

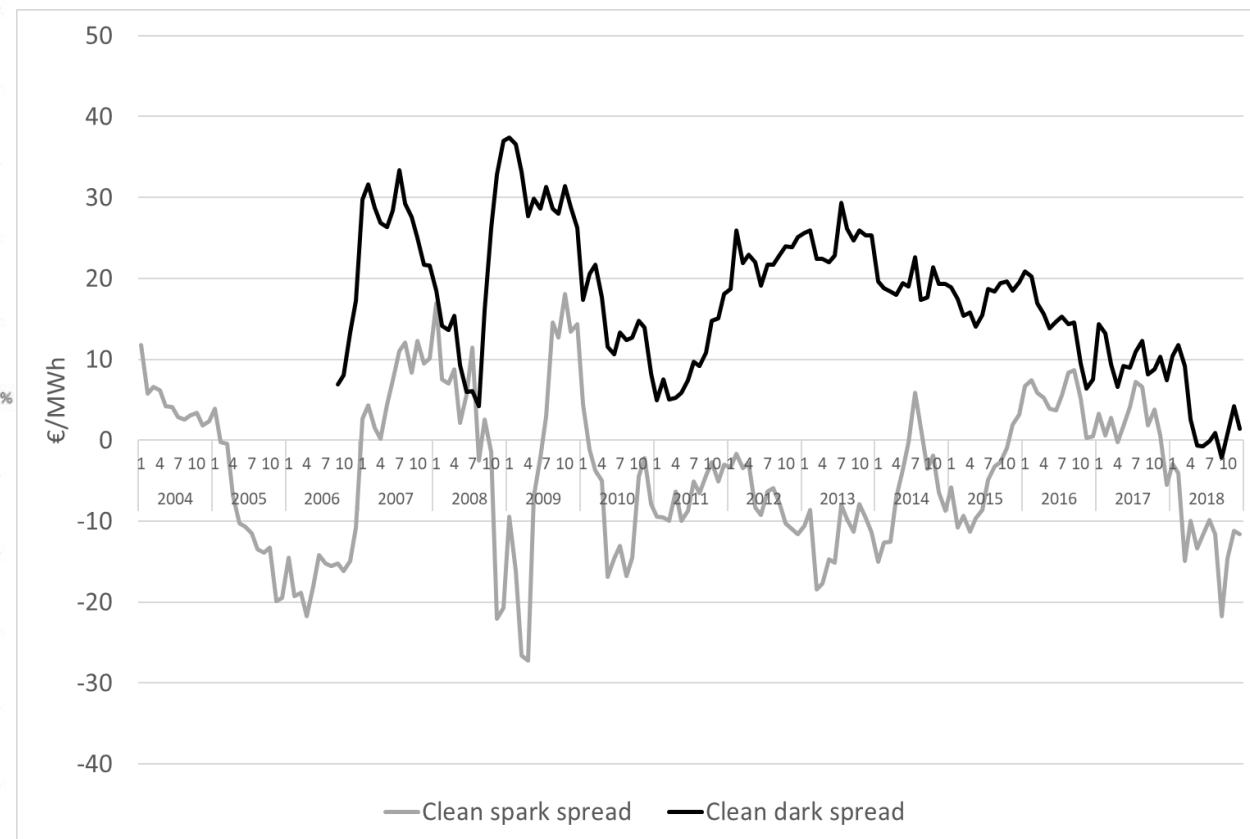
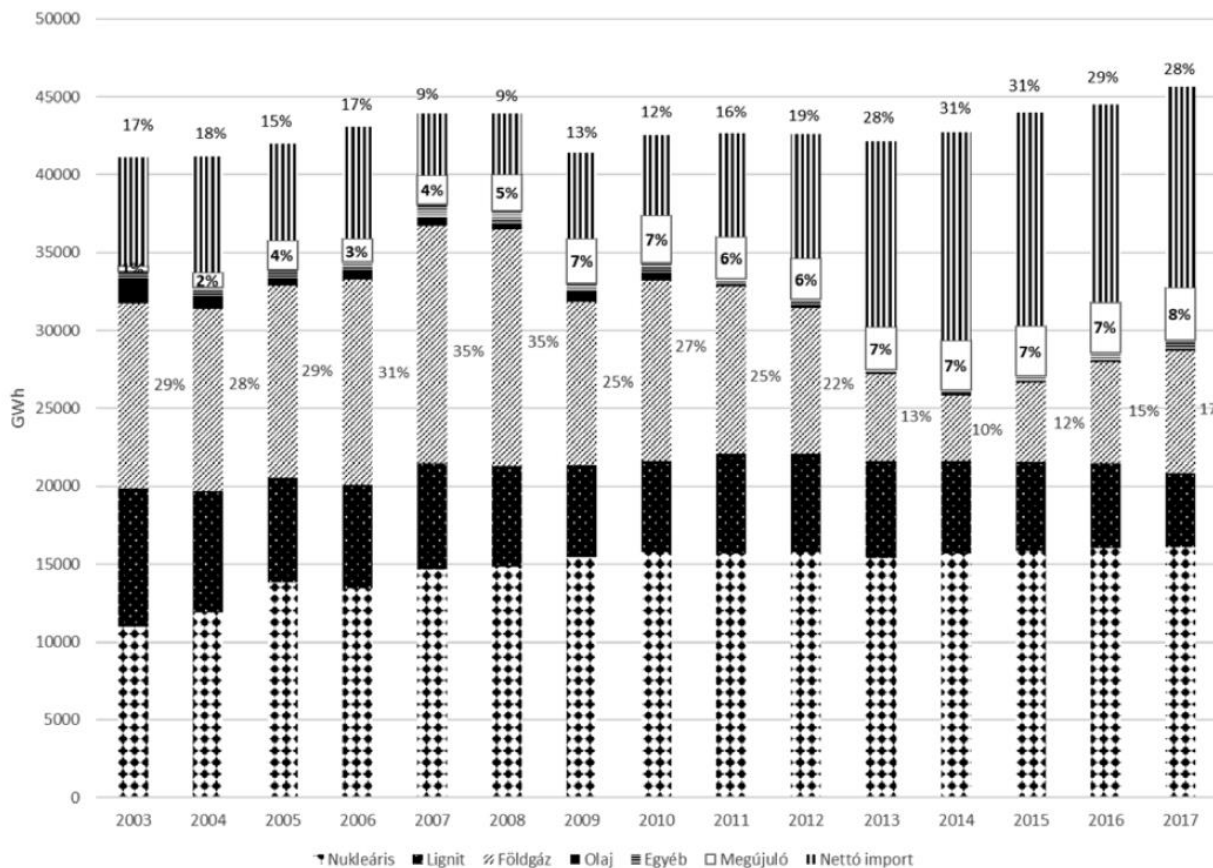
A nagykereskedelmi piac elemzett területei

Hazai erőművek – az új építések mozgatórugói

1. MVM kapacitástenderek (1990-es évek vége, 2000-es évek eleje) az egyvásárlós modellben
 - Csepel, Kelenföld, Kispest, Litér, Lőrinc, Sajószöged
2. Uniós emissziós korlátok miatti szén-gáz, szén-biomassza tüzelőanyag-váltások, részben kvótapénzekből finanszírozva
 - Pécs, Ajka
3. KÁT – éledező megújulók és drasztikus növekedés a kapcsolt gázmotorok esetében:
 - 500-600 MW új kapcsolt gázos termelőkapacitás
 - 330 MW szélerőmű, biomassa erőművek megjelenése (Pécs, Szakoly), együttégetés felfutása
4. Piacvezérelt beruházások a válság előtti magas árakra alapozva; sok terv – kevés megvalósult:
 - Gönyű, Dunamenti

Földgáz versus import

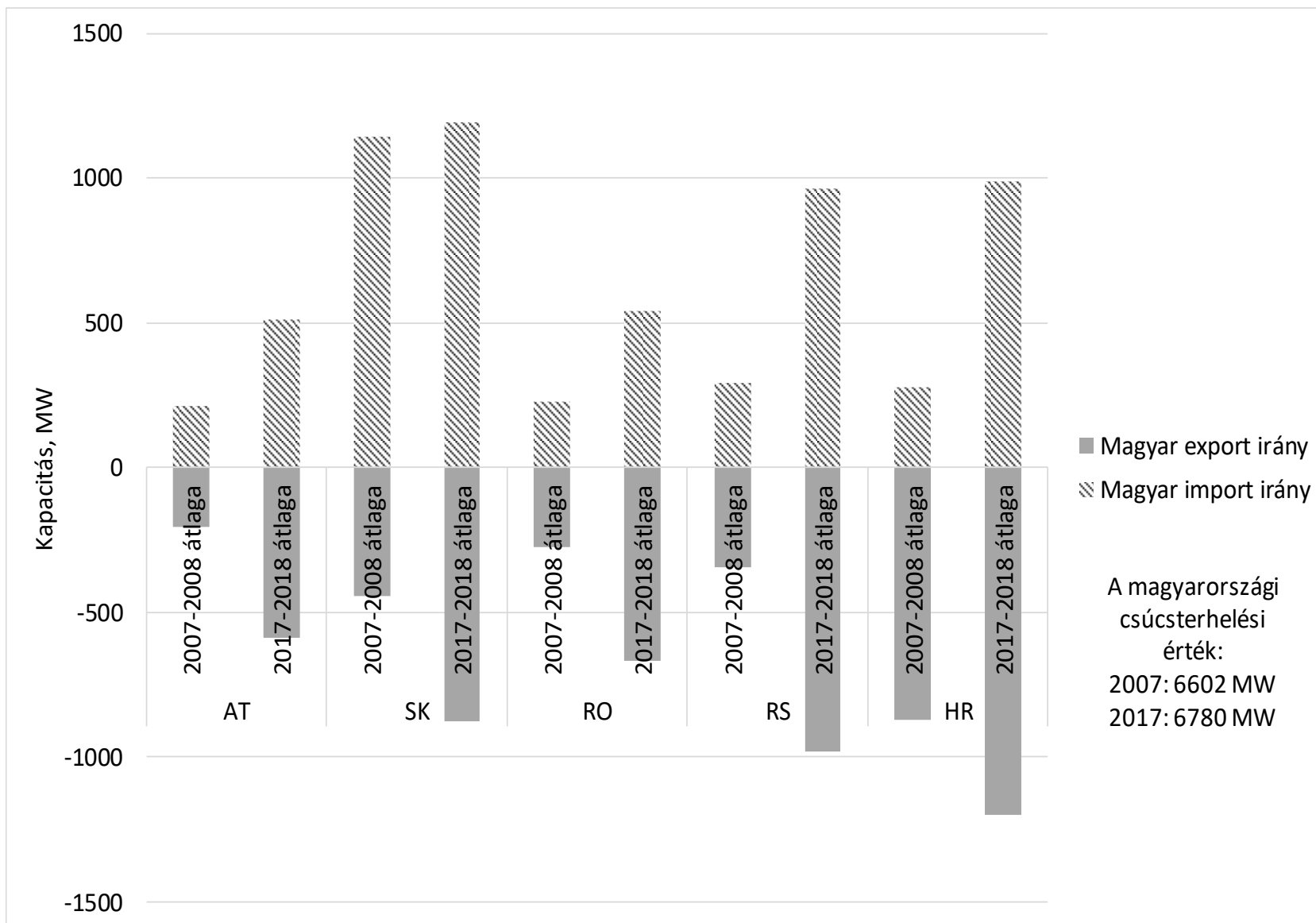

- A földgáz és az import részben versenyez egymással -> Németország komparatív előnyben a földgáz alapú termelésben -> nagy jelentőséggel bírnak az északi-nyugati határok
- Földgáz eróművek korszakai:
 - 2008-ig: aranykor;
 - 2008-2011: KÁT-os korszak;
 - 2012-2015: Gázosok vész-korszaka;
 - 2016-tól feltámadás?

Az import HTM-ktől a MC-ig

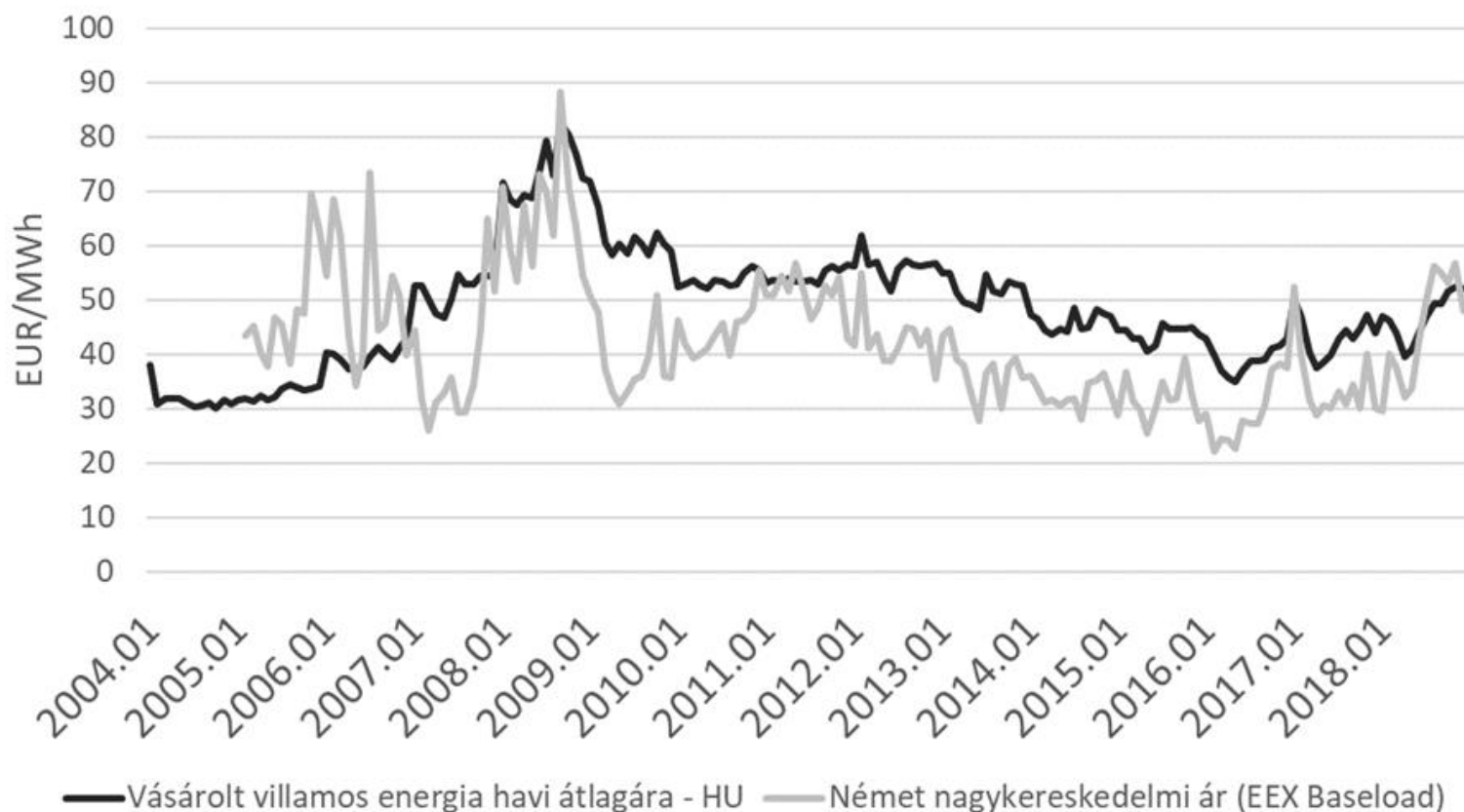
- A 2003-as villamosenergia-piacnyitás fontos lépése az import kapacitások allokációja
 - Kezdetben a szabadpiaci fogyasztás jelentős részét az import villamos energia adta
 - Kezdeti árszignál megjelenése
- 2004-től éves, majd később havi és másnapi termékek is
- A 2008-as mérföldkő:
 - ellehetetlenül az MVM import HTM-je -> megnő a szabad határkeresztező kapacitások mértéke
 - Létrejön a CAO 8 régiós TSO részvételével
- 2012-ben, majd 2014-ben 3MC, illetve 4MC
- A folyamat azonban döccenőkkel terhelt:
 - 2007-ben megszüntették az import HTM-et, de az utolsó pillanatban mégis az MVM ingyen megkapta (350 MW)-> közel 10 milliárd Ft értékű jog került át ingyenesen az MVM-hez
 - 2011-es szlovák import irányú havi kapacitásaukción kiosztott mennyiség visszavágása, lenullázása
 - 2017 január: AT-HU kapacitás 200 MW-tal való visszavágása

Export irányú hálózatbővítés

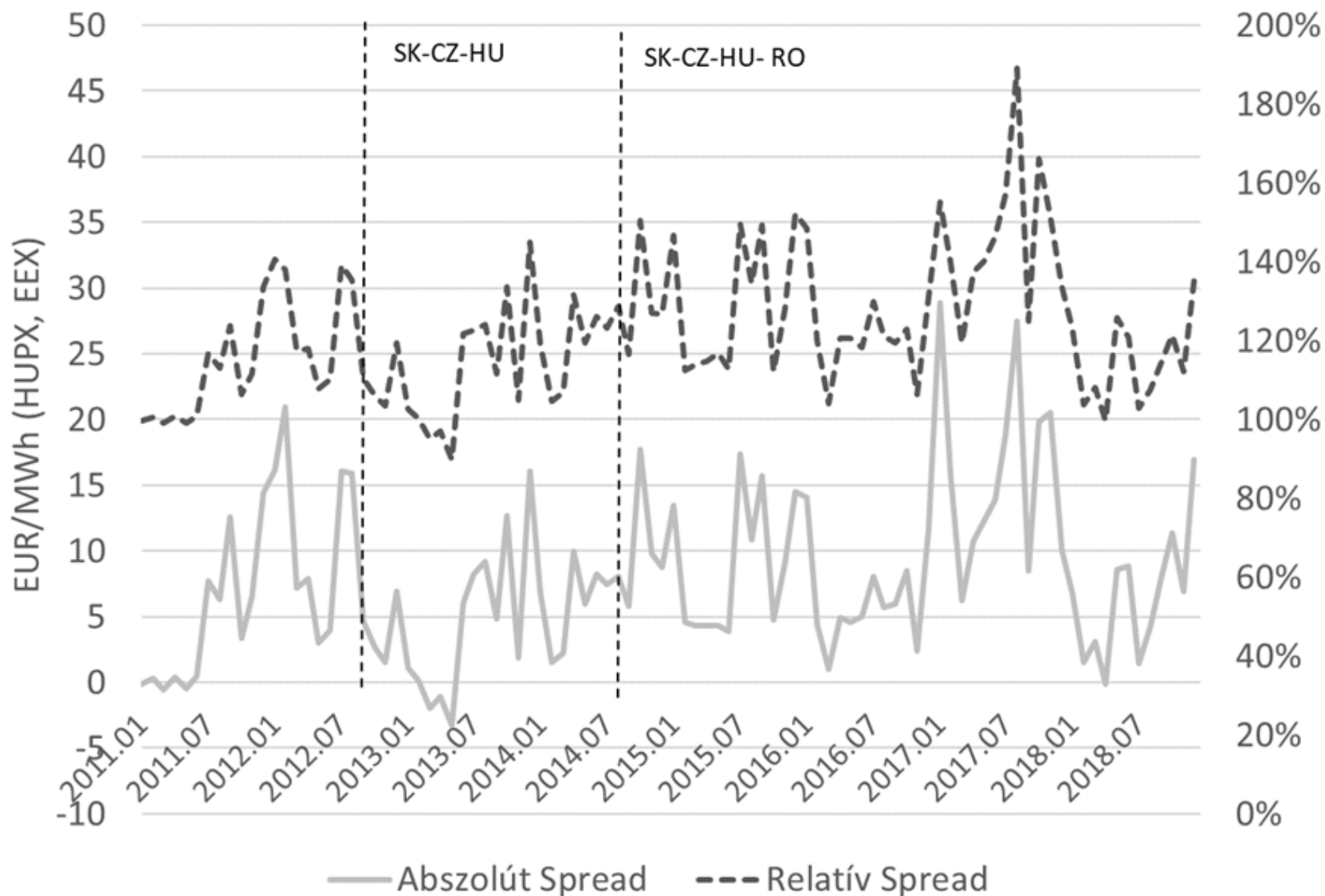
- 10 év alatt a legnagyobb mértékben az exportkapacitások nőttek, különösen a szerb, román, szlovák, osztrák
- Az osztrák import-kapacitások is jelentősen nőttek: 200 MW -> 500 MW-ra
- A szlovák importirány viszont alig változott 10 év alatt
- Annak ellenére, hogy az új szlovák-magyar vezeték már több, mint tíz éve létezik
- Összességében a hálózatfejlesztés sokkal jobban a hazai termelőknek teremtett piacot, mintsem az olcsó importforrások előtt nyitotta volna meg az utat

Villamosenergia-árak

- A hosszútávú szerződések majd az MVM aukciók árai voltak az első – többé-kevésbé piacnak tekinthető – hazai árak
- Később a határkeresztező aukciókon kialakuló kapacitásárak a nemzetközi tőzsdékhez képesti felárat jelezték
- 2010-től elindult a magyar áramtőzsde, az azóta is a régió fontos árjelzőjének számító HUPX
- A 2012-es és 2014-es piacösszekapcsolások ellenére a mai napig egy jelentős felárral szembesülünk a magyar piacon a német nagykereskedelmi árakhoz képest

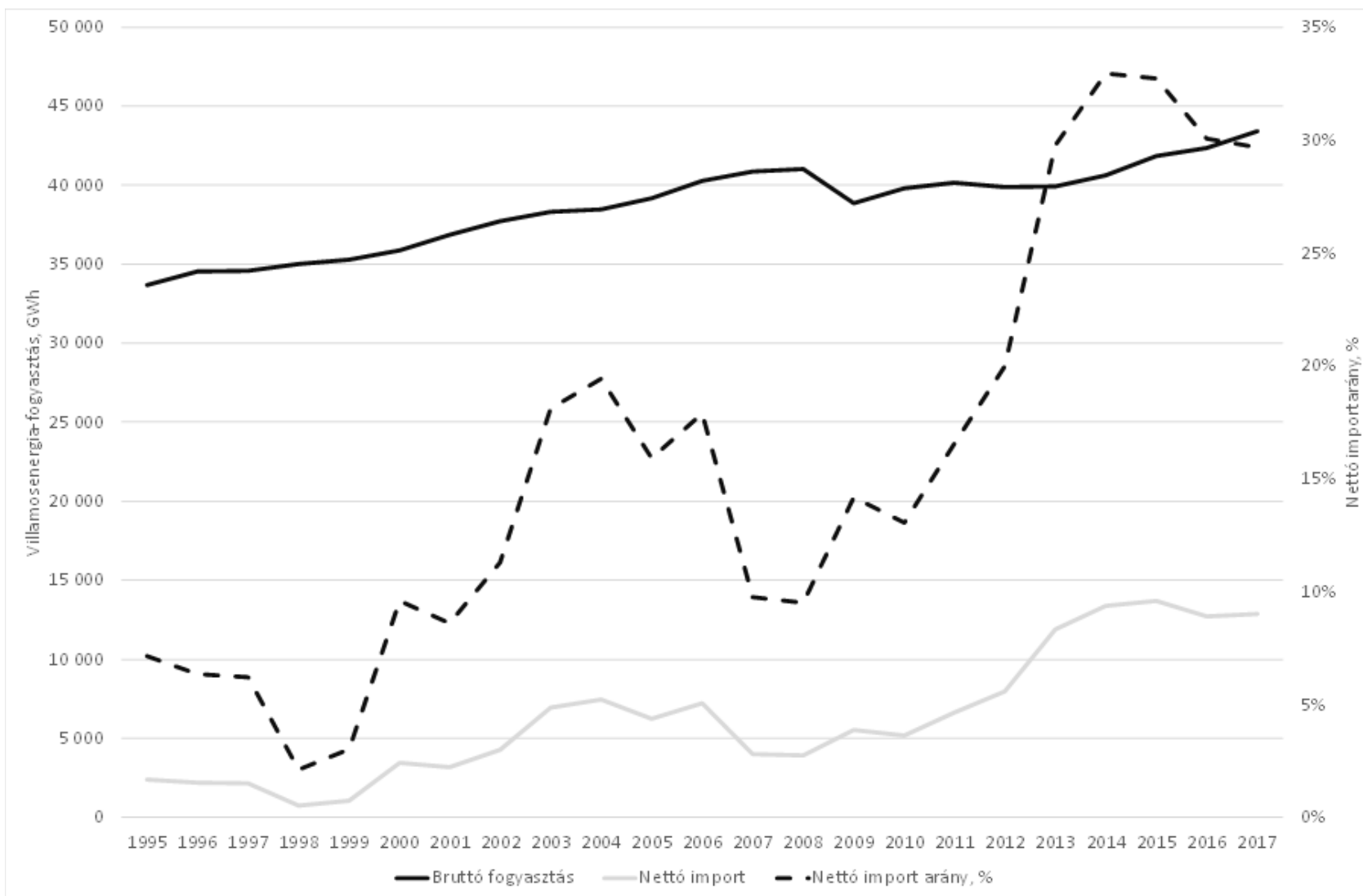
Német-magyar spread alakulása

A spread mértéke függ:

- A Balkán vízerőművi termelésétől
- Alaperőműveink nem tervezett kiesései is hatással vannak
- A kereslet árfelhajtó hatása a magyar piacra azokban az időszakokban a legjelentősebb, amikor régiós szinten kiugró a fogyasztás
- A határkeresztező kapacitások elérhető mennyisége szintén nagyon fontos tényező, elsősorban az osztrák és a szlovák határ kapacitáscsökkenésére érzékeny az ár
- A legkiugróbb értékek több terület együttes sokkjai esetén léptek fel

Az utóbbi évek fő kérdése: okoz-e ellátásbiztonsági problémát a magas import?

- 2009 óta jelentősen nőtt a nettó import aránya
- Európában a legnagyobb import aránnyal bíró országok egyike Magyarország
- Ugyanakkor az egyik legjobb hálózati kapcsolatokkal rendelkező ország is Európában
- Örökös kérdés: okoz-e ellátásbiztonsági problémát a magas nettó importarány

Összefoglalás

- Kezdetben az import a fő forrása a szabadpiacnak -> 2008-ig azonban import HTM-ek
- Új beruházások felfutása a KÁT hatására, majd a magas áramáraknak köszönhetően a 2000-es évek második felében számos erőmű építési terv -> Dunamenti, Gönyű -> bizonyíték, hogy HTM-ek nélkül, versenypiaci környezetben, piaci alapon is lehetséges az erőműépítés
- Az egyvásárlós, hosszú távú, bilaterális megállapodásokra és hatósági árszabályozásra épülő merev piacszerkezetből egy likvid, sokszereplős, nyitott, versenyző piac nőtt ki magát
- Az erős hálózati összeköttetés és a MC ellenére sem valósult meg a magyar piac és nyugati szomszédai között a valódi piacintegráció -> jelentős német-magyar spread
- A jövő kihívása a dekarbonizáció -> hogyan fog működni a jelenlegi piacszervezési modell sok időjárásfüggő, nulla változó költséggel működő erőmű esetén

Köszönjük a figyelmet!

Kácsor Enikő, Kerekes Lajos, Mezősi András

kacsor.eniko@uni-corvinus.hu, lajos.kerekes@uni-corvinus.hu,
andras.mezosi@uni-corvinus.hu,

www.rekk.hu